

મે. સાવરકરનો ગાંધીજીને
જડખાતોડ જવાબ

સ્વાતંત્ર્યવીર સાવરકરજી

સ્વતંત્ર ભારતના ભવિષ્યના સમ્રાટ
આદના ના. નિઝામ નહિ, પણ હિંદુપતિ ક્ષત્રિય ચૂડામણિ
સમ્રાટ નેપાલાધિશ

વરાહ, કર્નોટક વગેરે પ્રદેશો પ્રત્યે ગાંધીજીનું
વલણ તથા વિચારો કેવા પ્રકારના છે તે પૂછતા

મુજબત નિવૃત્તિ સંસ્થાન

વલણ તથા વિચારો કેવા પ્રકારના છે તે પૂછતા

જનુ હાથ ૨૨૫૧૮ નિમિત્ત

જનુ હાથ ૨૨૫૧૮ નિમિત્ત
જનુ હાથ ૨૨૫૧૮ નિમિત્ત
જનુ હાથ ૨૨૫૧૮ નિમિત્ત

જનુ હાથ ૨૨૫૧૮ નિમિત્ત
જનુ હાથ ૨૨૫૧૮ નિમિત્ત
જનુ હાથ ૨૨૫૧૮ નિમિત્ત

શ્રી. રા. પુ. આર્ય પ્રકાશ પ્રેસ, આજંદમાં રણછોડભાઈ વહેરીભાઈ
પટેલ પ્રકાશક મારે હાથુ તા. ૧૩-૧-૪૧

એ. સાવરકરનો ગાંધીજીને

જડખાતોડ જવાબ

આ લેખ લખવામાં કાંઈ ખાસ ઉદ્દેશ અગર તેની કાંઈ હિંમત નથી. અલબત્ત, એટલું ચોક્કસ છે કે પાકિસ્તાનની અળવળ અંગેની મુસ્લિમોની વધતી જતી ભેરશેર પ્રવૃત્તિની અનિષ્ટ અસર મુસ્લિમ સમાજ ઉપર ચોક્કસ થશે તે ખ્યાલથી જ તેનો તાત્કાલિક સામનો કરી વખોડી કાઢવા હિંદુ સમાજને જરૂર ઉપયોગી અને માર્ગદર્શક થઈ પડે તેટલા માટે જ હિંદુ સમાજનું ધ્યાન ખેંચવા આ લેખ રજૂ કરવામાં ખરો ધર્મ સમાયેલ છે.

જેમ જેમ ગાંધીજીનો આ લેખ (હૈદરાબાદ) વાંચીએ તેમ તેમ તેમાં સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે કે આ લેખ ગાંધીજીએ કેવળ પાકિસ્તાનની અળવળ સચોટપણે તેમજ વધારે વિશ્વાસની દૃષ્ટિએ આગળ ધપે તે માટે જાણી બુઝીને લખેલ છે: કેમકે તેમાં સ્પષ્ટ પણે સમજી શકાય છે કે મુસ્લિમોની આ અળવળને આડકતરી રીતે અનુમોદન આપેલ છે એટલું જ નહિ પણ તેમની ધર્મોદ્ધતા અને ઝડપથી બાંહેધરી અપાએલ છે કે જે મુસ્લિમોમાં હિંદુસ્તાનમાં ઇસ્લામી સામ્રાજ્ય સ્થાપવા માટે માત્ર હિંમત હોય અને તેઓ મોકા ઉપર ઘા કરી શકે તેમ હોય તો તે પગલું ફત્તેહમંદ નીવડે તેમ છે એટલું જ નહિ પણ તે પગલું નૈતિક અને રાજકીય દૃષ્ટિએ ઝરાબર છે.

સ્વામી શ્રદ્ધાનંદજી જેવા એક સદ્ગુરુ અને વિશ્વાસપાત્ર મહાશયની સાક્ષીથી જણાયું છે કે ઇ. સ. ૧૯૧૪-૧૮ના ગત આંગ્લ-જર્મન વિગ્રહ સમયે ગાંધીજીએ અફઘાનીસ્તાનના અમીર અમાન્નુલ્લાને હિંદુસ્તાન ઉપર ચઢાઈ લઈ આવવાની હિંદુસ્તાનના મુસ્લિમ આગેવાનોની કપટી અને છગભરી હિલચાલને અનુમોદન આપેલ હતું. અને આ વાતને મી. એ. જે. કરન્ડીકરે “કેસરી” તેમજ “મરાઠા” પત્રોમાં પદ્ય રૂપમાં તેમજ પ્રકરણવાર સચોટ રીતે પુરવાર કરેલ છે. અને હાલ પણ ગાંધીજીએ અને તેમના કેંગ્રેસી અનુયાયિઓએ વારંવાર આડકતરી રીતે તેમજ છટેચોક ઉદ્દેશ્ય કરેલ છે કે, અગર જો મુસ્લિમો હિંદુસ્તાનના ટુકડે ટુકડા કરી નાખવા ખરેખર માગતા જ હોય અને તેને કેવળ શુદ્ધ મુસ્લિમ રાજ્ય જ કરવા ઇચ્છતા હોય તો તેમને તે બાબતની અટકાયત કરવા કોઈ પણ સત્તા સમર્થ નથી. અને આ પ્રમાણેના બનેલા મુસ્લિમ પાકિસ્તાનના પ્રબળ બનવા કેંગ્રેસ પક્ષના સ્વદેશ ભક્તો બિલકુલ અચકાશે નહિ કેમ કે આ પણ હિંદીઓનું જ રાજ કહેવાય.

આ ઉપરાંત જ્યારે આપણે સરહદી કોમો માટેની ગાંધીજી તરફથી હમદર્દીની વર્ષો ધયાં પોતાના વિશ્વાસુ દૂતો દ્વારા ચલાવાતી ચળવળો તેમજ હિલચાલો જેવી કે મીરાં બેન, પેરીન બેન, ભુલાભાઈ, અસફભાઈ જેવાં ઘણાં ભાઈઓ અને બેનોને પાઠાણીની પ્રીતિના પાત્ર બનાવી તેમની વફીલાત કરાવવી કે બિચારા “પ્રભુ પરાયણ” પાઠાણી પૈસે ટકે તેમજ બાધે પીધે બાલીબમ હોઈ તેઓ

સરહદી પ્રાંતોમાં હિંદુ સ્ત્રી-પુરુષોને લૂંટી અપહરણ કરી, ક્રાંતિકારી અને બળાત્કાર કરી ધર્મ વિમુખ કરી (વટલાવી) અને ખૂન કરી પોતાનો “કાયદેસર” નિર્વાહ કરે છે. આવા પ્રકારની જ્યારે ગાંધીવાદીઓની ભૂત તેમજ વર્તમાન અબળ અંતે હિલચાલો ધ્યાનમાં લીધા પછીજ જ્યારે ગાંધીજીનો આ લેખ (“હૈદરાબાદ”) વાંચવામાં આવે ત્યારેજ કોઈ પણ નિખાલસ હિંદુને મનમાં નિઃશંક જ્યાલ આવશે જ કે ગત વિગ્રહ (૧૯૧૪-૧૯૧૮) દરમિયાન ગાંધીજી અને તેમના અનુયાયિઓએ કપટબાજી તેમજ પ્રપંચ ખેલવા જે પ્રયત્નો કરેલ તેજ પ્રમાણે આ વળતે મુસ્લિમ રાજ્ય સ્થાપવા પાકિસ્તાનની નાપાક પ્રવૃત્તિના કાવત્રામાં મદદ કરવા અગર તો સંયોગવશાત્ જો બ્રિટીશ સરકારની આલુ મહાયુદ્ધમાં જળરદસ્ત હારને પરિણામે બ્રિટીશ સરકારને હિંદુસ્તાન છોડવું પડે અને બીજી કોઈ બહારની સત્તા હિંદુસ્તાનનો કબજો ન લઈ શકે ત્યારે સશસ્ત્ર બળે જગાવવા મદદ કરવા પણ તેઓ (ગાંધીજીના અનુયાયિઓ) બિલકુલ અચકાશે નહિ.

મુકદ્દમાઓ નહિ પણ પોલાદ અને દાડગોળો સામ્રાજ્યોના ભાવિનું નિર્માણ કરે છે!

બ્રિટીશ સરકારને અગાઉ આપી દીધેલા પ્રદેશો પાછા હૈદરાબાદને મળવા જ જોઈએ તેવા હૈદરાબાદના “હુક્ક” વિષે જો કોઈ બળરપત્રીએ ગાંધીજીનો અભિપ્રાય ખરેખર પૂછેલ હોય અને સેગાંવની ન્યાય અદાલતના સહી સિદ્ધાવાળા પ્રમાણભૂત ન્યાયી ચુકાદાને વશ થઈ બ્રિટિશ

સરકાર તુરતાતુરત તે પ્રદેશો નિઝામને પાછા સોંપી દેશે તેમ તે ખજરપત્રીની દૃઢ માન્યતા હોય તો તે ખજરપત્રી મહાશય ખરેખર મૂર્ખજ હોઈ શકે. કેવળ પોલાદ અને દારૂગોળોજ સામ્રાજ્યોની પુનઃ સ્થાપના કરી શકે છે! પરંતુ આ બધું છતાં ગાંધીજી તો આ મૂર્ખાઈભર્યો સવાલ જે ગંભીર રીતે પૂછવામાં આવેલ છે તેવીજ ગંભીર રીતે પોતે દલીલ કરી તેનો ચૂકાદો આપે છે કે : “અંગ્રેજોએ આ પ્રદેશો ખૂંચવી લીધા હોઈ તે ઉપરનો હક્ક અંગ્રેજો વિરુદ્ધજ જાય છે.”

હવે, ઘડીભર આપણે એમ માનીએ કે ગાંધીજીનું ભારતના ઇતિહાસનું જ્ઞાન તેમનાં હીજુ લોકોની ભાષાજ્ઞાન જેટલુંજ મર્યાદિત છે, તોપણ જે પ્રશ્ન માટે તેઓએ ગંભીરપણે દલીલ કરી છે, તે પ્રશ્નનું આટલું તો ચોક્કસ જ્ઞાત હોવુંજ જોઈએ કે નિઝામે જે પ્રદેશો અંગ્રેજોને આપેલા તે કેવળ મરાઠાનાં વિજયી લશ્કરો સામે પોતાના (નિઝામના) સંરક્ષણના બદલામાંજ.

ખડામાં મરાઠાઓએ નિઝામને લગભગ ખતમ કરેલ અને નિઝામને પૂરી ખાત્રી થઈ ગઈ હતી કે જો પોતે અંગ્રેજોને પોતાના રક્ષણ માટે નહિ બોલાવે તો પુનાના પેશ્વાના દરબારમાં કે જ્યાં નિઝામનો વઝીર ક્યારનોયે કેદ થઈ પડ્યો હતો ત્યાં પોતાને કેદી થઈને જવાનો વખત આવી લાગ્યો હતો. નિઝામના બીજા પ્રદેશો તો અંગ્રેજોએ તલવારના બળથીજ મેળવી લીધા છે.

પરંતુ તલવારથી ટકાવેલા કેાઈ પણ હક્કોનો ગાંધીજી

સ્વીકાર કરવાની કદાચ ના પાડે તો અંગ્રેજોએ મેળવેલ તેમજ જીતેલ પ્રદેશો નિઝામને પાછા આપવાનું અંગ્રેજોને ન કહેતાં ગાંધીજીએ તો નિઝામને તેની પાસે હાલ જે પ્રદેશો છે તે પણ ખાલી કરી જવાની ભારપૂર્વક માગણી કરવી જોઈએ. કેમકે એ તો સાદી અને સીધી વાત છે કે નિઝામે તો મોગલ સમ્રાટના સુબા તરીકે કામ કરતાં છતાં પોતાના સ્વામી વિરુદ્ધ અશસ્ત્ર યજ્ઞ કરી પોતાની નીચેનું રાજ્ય પચાવી પાડેલ છે.

હૈદરાબાદના ખરા અને હક્કદાર માલિક તો વિજયનગરના મહારાજા છે.

વળી તલવાર ઉપર નિર્ભર એવા હક્કો આપણે એક બાજુએ મૂકીએ તો પણ નિઝામના હાલના પ્રદેશો તેમજ અંગ્રેજોને અપાએલા પ્રદેશોના સ્વામિત્વના ખરેખરા હક્કદાર હાલ જો કોઈ હોય તો તે માત્ર વિજયનગરના મહારાજા છે! અને તેમનેજ તે મુલકો તુરત આપી દેવા જોઈએ. કારણ કે મુસ્લિમોનાં “કાતીલ ટોળાંઓએ આવી આપણો ભારત દેશ આપણા પૂર્વજો પાસેથી ઝુંટવી લીધો” તે પહેલાં કંઈક વર્ષો થયાં વિજયનગરના મહારાજાના પૂર્વજો તે પ્રદેશોના હક્કદાર માલિક હતા.

વળી “હક્ક”નો સવાલ એક બાજુ રાખી ગાંધીજી આગળ ચલાવે છે કે “જો મને નૈતિક દૃષ્ટિએ પૂછવામાં આવે તો હું તો એમજ કહું કે વરાડ, કર્નાટક અને બીજા આપેલા પ્રદેશોની પ્રજાનેજ પોતાની પસંદગી કરવા દેવી જોઈએ; હું તો આ એક જ નીતિને ઓળખું છું.”

હવે, જો આ રમ્ય, રસહીન અને અર્ધસત્યવાળી ચર્ચાનો પૂર્ણ સત્ય પ્રકાશમાં આવતું અટકાવવા પ્રયત્ન તરીકે ઉપયોગ કરવામાં ન આવ્યો હોત તો તે ક્ષમ્ય હતું. આવી બાબતમાં તકરારનો મૂળ હેતુ તો પ્રજાની આ પસંદગી નક્કી કેમ કરવી તે જ હોઈ શકે.

જો ગાંધીજી પ્રજાવાદના હેતુઓના ગંભીરપણે હિમાયતી હોય તો તેમણે આવી બુઝી અને રસહીન અર્ધસત્યવાળી દલીલો કરી અટકી જવાને બદલે ચોક્કસ અને સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જાહેર કરવું જોઈએ કે પ્રજાની પસંદગી બહુમતિને અવલંબવી જોઈએ. પણ ગાંધીજીને એ વાતની બજાર હતી કે માત્ર નિઝામે અંગ્રેજોને આપેલા પ્રદેશોમાં નહિ, પણ નિઝામના હાલના તમામ રાજ્યમાં પણ હિંદુઓની વસ્તી વધારે હોવાથી જો સ્વતંત્ર પ્રજામત લેવાય તો નિઝામને રાજ્ય છોડવાનો પ્રસંગ જરૂર આવે. અને આ બાબતમાં જો હિંદુ બહુમતિના હક્કને ટેકો આપતો કેઈ પણ સ્પષ્ટ લેખ પોતે લખે તો તેમણે લખેલ લેખના ઉત્તરાર્ધમાં તેમણે મુસલમાનોને ખાસ રિઝવવા હતા તેને બદલે મુસ્લિમોનો રોષ પોતે વહોરી લે તેમ હતું.

તેટલા માટે જ પોતે ખરું સત્ય કહેતાં અટકી ગયા. યુગો થયાં કહેવાતા જોષીબાવાઓ કે જેઓ શપથ ખાઈ કહે છે કે પોતે સર્વદા સત્ય જ બોલે છે, તેવા જોષીબાવાઓની પદ્ધતિ જ એવી હોય છે કે જ્યારે જ્યારે પોતાને ખરું સત્ય કહેવું ના હોય છતાં પોતાની સત્ય વક્તા તરીકેની કીર્તિને કદાપિ આંચ ન આવે તેમ જાળવી રાખવાની હોય

છે, ત્યારે તેઓને અસત્યોથી પણ વધારે અનિષ્ટ એવાં અર્ધ સત્યોનો આશ્રય લેઈ પ્રપંચ ખેલવો પડે છે.

સરહદી કોમોના ટેકા દ્વારા ભારતના ભવિષ્યના સમ્રાટ તરીકે નિઝામ આવશે તે પ્રમાણેનું ચિત્ર રજુ કરતાં ગાંધીજી પ્રમાણપત્ર આપે છે કે આ જાતનું સામ્રાજ્ય સોએ સો ટકા ભારત રાષ્ટ્રીય સ્વરાજ્ય જ ગણાશે!!!

અંગ્રેજોને આપેલા પ્રાંતો તથા ખીજા પ્રાંતોના નિઝામના હક્ક બાબતના ઉપયુક્ત બજરપત્રીના સવાલોના માત્ર જવાબ આપવાથી સંતોષ નેહિ માનતાં, આવા મોકાનો લાભ લેઈ, ગાંધીજી આ વિષય સાથે કોઈ પણ જાતનો સંબંધ નથી ધરાવતા એવા વિચાર વમળમાં વિહરવા ઉતરી પડે છે. ભવિષ્યની હિંદુસ્તાનની રાજકીય પ્રવૃત્તિઓ કેવી અને કયા પ્રકારની ઉદ્ભવશે તે ઉપર આડીઅવળી વિચાર શ્રેણીઓ વહેવરાવ્યા પછી અને કંઈ એક અશક્ય અને અર્થહીન અટકળો કરી છેવટે નિર્ણય ઉપર આવે છે કે જો કદાચ ચાલુ મહાયુદ્ધને પરિણામે બ્રિટીશ સત્તાનો હિંદમાં અંત આવે અને હિંદુસ્તાન બહારની કોઈ મોટી સત્તા બ્રિટીશ હિંદ માંહેની ગુમાવેલી સત્તા પચાવી ન પાડે અને હિંદ અરાજકતાની ખીડાથી ખીલાતું થાય તો “હિંદમાં જે સત્તા બળવાન હશે તે હિંદ ઉપર શાસન જમાવશે, અને આ સત્તા, હું ધારૂં છું ત્યાં સુધી, હૈદરાબાદ હશે, અને ખીજા નાના મોટા રાજાઓ બળવાનમાં બળવાન સત્તા નિઝામના બંડિયા બનશે અને નિઝામ હિંદુસ્તાનના સમ્રાટ થશે.”

પરંતુ અહીં સવાલ ઊભો થાય છે કે કેંગ્રેસ તેમજ ગાંધીજી એ આ પરિવર્તનમાં શો વેધ ભજવવાનો હશે? ગાંધીજીના મત પ્રમાણે તો “બિચારી કેંગ્રેસ જો તેની અહિંસક પ્રવૃત્તિ અને મંતવ્યોને એકનિષ્ઠપણે વળગી રહેશે તો તે મૃતકાય થશે.” અલગત, આ ખરાબર અને પાકો ખ્યાલ છે, કેમકે આવી સંસ્થા જ્યારે આવી પ્રવૃત્તિ અને માન્યતા ધરાવતી હોય તેને માટે આવું જ ભવિષ્ય છાજે! “હું સત્યપરાયણ માણસ છું અને સત્યપરાયણ પુરુષ માટે કશું અશક્ય નથી.” એ પ્રમાણેના પોતાના દેખમાં લખતાં ગાંધીજી પણ કબૂલ કરે છે કે કેંગ્રેસનું ભાવિ કાળું છે! “વર્તમાન પરિસ્થિતિ જોતાં ભાવિ દર્શન આશાવાળું નથી ભાસતું.”

પરંતુ કેંગ્રેસનો દેહોત્સર્ગ થાય અગર તો દેશમાં અરાજકતા પેસે તોપણ ગાંધીજીને તે માટે ખાસ લાગી આવે તેમ નથી.

કારણ કે તેઓ કહે છે કે : “જો તમે મને અગાઉથી જ એમ પૂછો કે અરાજકતા અને સુવ્યવસ્થિત પરદેશીય શાસન—બ્રિટીશ અગર હિંદ બહારનું બીજું—તે જેમાં મારી કંઈ પસંદગી છે તો હું તો ચોક્કસપણે અને અચકાયા વગર અરાજકતા ઉપરજ કળશ ઢાળું—અને તે અરાજકતા ભલે નિઝામના શાસનરૂપમાં હોય કે જે હિંદના બીજા રાજાઓને તાબે કરીને અગર સરહદી મુસ્લિમ કેમોની મદદથી મેળવેલ હોય.” ગાંધીજી આગળ ચાલતાં ખાસ બતાવે છે કે “કારણ કે મારી દૃષ્ટિમાં આવું શાસન, જેમાં સરહદી

મુસ્લિમ કેમોની મદદથી જીતી લીધેલા હિંદુ રાજાઓ સમ્રાટ નિઝામના ખંડિયા રાજાઓ બની જશે. આવું હિંદુનું સામ્રાજ્ય સોએ સો ટકા સ્વદેશી થશે. આજ આપણું સ્વરાજ્ય - હોમરૂલ.”

.....અને આ બધું લખ્યા પછી ગાંધીજી ઉમેરે છે કે : “પણ આ બધું કાદપનિક છે!!

પણ એક અદલાઉદ્દીન અગર એક ઔરંગઝેબનું શાસન સોએ સો ટકા શું હિન્દુનું સ્વરાજ્ય ન હતું?

ભૌગોલિક દૃષ્ટિએ ઔરંગઝેબ પણ હિંદમાં જન્મ્યો હતો અને ઉછર્યો હતો. પણ તેના એ જન્મ અને ઉછેરથી શું હિંદુઓ તેના શાસનને “હોમરૂલ” સ્વરાજ્ય તરીકે ગણતા હતા? અલબત્ત, નહિ. પણ તેથી ઉલટું તે શાસન એક ખરા દોજખ - નર્ક સમું બની હિંદુઓના ધિક્કારને પાત્ર બન્યું હતું અને ભવિષ્યમાં પણ હિંદમાં તેવો કોઈ મુસ્લિમ વિજેતા જરૂર તેવી જ રીતે ધિક્કારને પાત્ર બની કોઈ એક નવા શિવાજી અગર બાજીરાવ અગર રણજીતને હાથે પરાજય પામશે.

આ કારણથી તેમ જ અહિંસાની દૃષ્ટિએ, આપણે ગાંધીજીને અંતઃકરણપૂર્વક અરજ કરીએ કે તેમના અહિંસાના મંતવ્યને તો એ જ શોભે કે તેમણે ન્યાય અગર તર્ક અગર સંયોગો અગર તો ભાવિને પણ નમતું ન આપવું જોઈએ. તેમણે પોતે જ કહેલ છે કે પોતે સત્યપરાયણ માણસ છે અને સત્યપરાયણ પુરુષ માટે કાંઈ પણ અશક્ય

છે નહિ. તો માત્ર એક વખત માટેજ સત્યના એકજ ઝટકે હિંદમાં અહિંસક સામ્રાજ્ય શા કારણે “શક્ય” કરી શકતા નથી? આપણા સદ્ભાગ્યે આપણી પાસે ચક્ર-(ચરખા)-ધારી વિનોબા ભાવે ભારતના અહિંસક સમ્રાટ તરીકે આપણી પાસે તૈયાર છે, અને તે ભાલા, તલવાર તથા તોપોથી પગથી માથા સુધી સુસજ્જ થયેલા નિઝામ કરતાં નિઃશંક હજાર દરજ્જે લાયક છે.

પરંતુ વિનોબા ભાવે જેવા મહાશયને આવા ગૌરવવંતા સ્થાન માટે કદાચ નાલાયક બનાવતું અજિત એવું કોઈ કારણ હોય તો તે માત્ર એજ છે કે ગમે તેમ તોપણ તેઓ હજી હિંદુ છે, અને કોઈ પણ મુસ્લિમ કોઈ પણ હિંદુના શાસન પ્રત્યે શીશ ઝુકાવી ન શકે. આમ છતાં પણ જ્યારે હિંદુઓ-બધા નહિ, પણ જે અહિંસાની શાળાના અભ્યાસી છે, તેઓ તો મુસ્લિમ અમલને માન આપવામાં પોતાનું ગૌરવ સમજે છે, અને જ્યારે અહિંસામાં માનનારો કોઈ મુસ્લિમ હાથ લાગી શકે તેમ નથી ત્યારે પછી ન છૂટકે ના. નિઝામને હિંદનો તાજ અર્પણ કરવાનો પ્રસંગ ગાંધીજીને આવ્યો.

નિઝામને એક મિત્ર તરીકે સૂચના

ગમે તેમ હો પણ આપણે તો નિઝામને એક મિત્ર તરીકેની સૂચના આપ્યા વગર રહી શકીએ તેમ નથી. અને તે એ કે પાકિસ્તાની મુસ્લિમો ને ગાંધીવાદી અહિંસક મંતવ્યમાં માનનારા થોડા હિંદુઓના ચઢાવ્યા ચઢી જઈ કોઈ અદ્ભુત મહત્વાકાંક્ષાના ભોગ બની રહે મગજ ચસકાવી બેસે.

ગયા વિગ્રહ વખતે આજ ગાંધી આઝાદો અને ખિલા-
ફતીઆઓએ મળીને અમીર અમાન્નુલ્લાના મનમાં એવી
માન્યતા ઠસાવેલ કે તેઓ નામદાર તો હિંદુસ્તાનની રાજ-
ગાદીના પ્રભુપ્રેરિત પાટવી છે. પરંતુ નશીબ બે ડગલાં
આગળજ, એ ઉક્તિ અનુસાર એક ભીસ્તીના છોકરા
બચ્ચા-ઇ-સાફુએ તેનું સર્વસ્વ ભૂંસી નાખ્યું. અને આ ચાલુ
વિગ્રહ દરમ્યાન તેજ કમનશીબ ગાંધીટોળી પાકિસ્તાન
મુસ્લિમોની સાથે હાથમાં હાથ મિલાવી બિચારા નિઝામને
ભારતના સામ્રાજ્યના તાજ માટે ત્રાટકવા ત્રાકે ભેંકી રહ્યા
છે. આપણે પ્રભુ પાસે પ્રાર્થીએ કે તેમને પણ અમાન્નુલ્લાના
જેવા ભાવિથી બચાવે!

પોતે “સત્ય” પરાયણ પુરુષ હોઇ હિંદી રાજકીય
શેત્રાંજમાં ધ્યાન આપવા લાયક હિંદુ પ્રજા જેવી કેઇ
હસ્તી ધરાવે છે તેવો ઉદ્દેશ્ય પોતે પોતાના લેખમાં નહિ
કર્યો હોય, અને નિઝામ તથા સરહદી કોમોજ માત્ર
હિંદમાં કાંઇ જીવંત વસ્તુઓ છે તેમ તેમના મગજમાં
ઠસાઇ બેઠું હશે, છતાં છેલ્લા વર્ષની હિંદુ સત્યાગ્રહ
ચળવળ પછી નિઝામ આટલું તો જરૂર જાણતા હશે કે
હાલની હિંદી રાજકીય બાબતોમાં હિંદુ સંગઠનની પ્રવૃત્તિ
એ એક સર્જક પ્રતિસ્પર્ધી” તરીકે બહાર આવેલ છે અને
બળમાં તે આગળને આગળ વધી રહેલ છે.

જો ગાંધીજી તેમના લેખમાં માની બેઠા છે તેમ અરાજકતા
કેઇ વખત આ દેશમાં પ્રસરી રહે, અને હિંદુ અને
મુસ્લિમો સામસામા મોરચા જમાવી બેસે તો હવે નિઝામને

હિંદના સિંહાસને ધિરાજવાની અણુમાત્ર પણ તક નહિ મળે, ભલે પછી તેમની મદદે સરહદ કોમોનાં ટોળે ટોળાં ઉભરાઈ ઠેઠ હૈદ્રાબાદ સુધી આવી લાગે.

હિંદુત્વના પુનરુજ્જીવનની ધન્ય ઘડી આવી લાગી છે.

જેવી રીતે “ હરિજન ” ના લેખમાં નિસ્તેજ અને અહિંસા-ત્મક ગાંધીશાળાના હિંદુઓના કાલ્પનિક કાર્યક્રમની આગાહી આપવામાં આવેલી છે, તેવી જ રીતે વીર્યવાન હિંદુ સંગઠનવાદીએ પણ પોતાનો કાલ્પનિક કાર્યક્રમ તૈયાર કરી લીધેલ છે. હિંદુ સંગઠનવાદીઓ તો કાશ્મીરથી કન્યાકુમારી સુધીના કરોડો હિંદુઓ કે જંઓમાં આજે આપણી હિંદુ મહાસામ્રાજ્યની પ્રવૃત્તિઓથી કોઈ અજબ જોશ અને જોમ આવેલ છે, તેઓને પણ આ કાર્યક્રમમાં સ્થાન આપેલું છે.

આ વીર સંગઠનવાદી જાણે છે કે હિંદુના પુનરુજ્જીવનની ધન્ય ઘડી આવી લાગી છે, અને તે એ પણ જાણે છે કે આપણા સ્વર્ગીય પૂર્વજો માફક તેમજ આપણા હાલના વીર હિંદુ રાજવીઓ ઉપર પણ આ ધન્ય ઘડીની વીજળીક અસર થઈ ચૂકી છે. અને તેમનામાં પણ જોશ અને જોમનો નવો સંચાર થયેલ છે. જ્યારે મુસ્લિમ રાજ્યો સારાએ દેશમાં આંતરવિગ્રહનો અગ્નિ ભભૂકાવવાની દમદાટી દેતા હોય ત્યારે આપણા વીર હિંદુ રાજવીઓ લમણે હાથ મૂકી ઉદાસીનતા સેવી બેસી રહી ન જ શકે.

હિંદુ રાજાઓમાંથી મોટા મોટા સારી રીતે સમજે છે કે જો હિંદુત્વનો નાશ થયો તો તેની સાથે તેમનો પોતાનો પણ ધ્વંસ અવશ્ય થવાનો જ. હિંદુ ધર્મ તેમજ હિંદુ ગૌરવના તેઓ રક્ષક હોઈ હિંદુ સંસારની રક્ષાના સૈન્યના એક અનામત બલસંચય છે. એ હિંદુ સંગઠનની સુવ્યવસ્થિત સંસ્થાઓ છે કે જે આજે પણ હિંદુ હક્કોને અપમાનતા અને ઠોકરે મારતા હોઈ એક હૈદ્રાબાદ અગર હોઈ એક ભોપાલ કરતાં પણ ઘણું જ ગુરુત્વ ધરાવે છે.

ઉદ્દેપુરથી લઈને જોધપુર, જયપુર, ગ્વાલિયર, ઇંદોર, ધાર, દેવાસ, વડોદરા અને ઠેઠ કોડકાપુર સુધી સુવ્યવસ્થિત રાજ્યોની હિંદુ સાંપ્રામિક દળની એક અખંડ હારમાળા પથરાયેલી છે. અને હિંદુત્વના નવા ઉદ્ભવેલ જોમ અને ચૈતન્યની બહુધ અસરથી તેઓ પોતાના તેમજ સમગ્ર હિંદુ સંસારના રક્ષણ માટે આગળ આવ્યા વિના કદાપિ રહી ન જ શકે. અરે, બીજાં તત્ત્વો સમાન હોય તો માત્ર સિંધીયા એકજ ગમે તે ઉદ્ગીર અગર ખડાંત્રાં નિઝામને સહંતર શીકસ્ત આપી શકે; ઉત્તરમાંથી હિંદુ દળના આ આક્રમણકારક પ્રવાહના દબાણ તેમજ દક્ષિણમાંથી ધસી આવતાં મહેસુર, ત્રાવણકોર અને કોચિનનાં દળો વચ્ચે ભીંસાઈ પડેલા બિચારા નિઝામને તો સુડી વચ્ચે સોપારી જેવી સ્થિતિ થાય અને પોતાના ગુમાવેલ મુઠકો પાછા લેવાને બદલે જે કાંઈ હાલ છે તે મુઠકો પણ આપી દેવા પડે. અને દક્ષિણમાં સાગરથી લઈને ઉત્તરમાં યમુના સુધી મુસ્લિમ રાજ્યનું નામનિશાન પણ ના રહે.

સરહદી કેમો અને પરહદનાં ઇસ્લામી રાજ્યો

પરંતુ હવે એકજ માત્ર સવાલ રહે છે કે હિંદમાં મુસ્લિમ સામ્રાજ્ય પાકિસ્તાન સ્થાપવા માટે “પાકિસ્તાન” ને મદદ કરવા આવનારી સરહદી કેમો તેમજ હિંદ બહારનાં ઇસ્લામી રાજ્યોનું શું?

આપણે હાલ બિચારા પાકિસ્તાનને થોડી વાર અલગ રાખીએ. કેમ કે ગણ્યાંગાંઠ્યાં તમારાં “સ્થાનો” જેવાં કે અફઘાનિસ્તાન, અરબસ્તાન અને તુર્કસ્તાન પણ પોતે અત્યારે ભભૂકતી ભઠ્ઠીમાં એક પછી એક હોમાવાની તૈયારીમાં છે, અને આ યુરોપીય કત્લેઆમના વિપ્લવમાંથી જો તેઓ પોતે પોતાને બચાવી શકે તો ખરેખર તેઓએ તેમના શુભ ગ્રહોનોજ આભાર માનવો જોઈએ એમ કહી શકાય. કેમ કે જ્યારે તેમના “પાકિસ્તાન”ના મોગલ સામ્રાજ્યને તેમની સત્તાના સર્વશ્રેષ્ઠ દિવસોમાં નાદિરશાહો તેમજ અહમદશાહો પણ હિંદુઓના ધસમસતા આવતા ધસારામાંથી બચાવી શક્યા ન હતા! ત્યારે અત્યારના તેમના વેંતીઆ જેવા લાગતા બિચારા વંશજો તે ગુમાવેલી જાહોજલાલી પાછી ક્યાંથી મેળવી શકે?

અને જ્યાં સુધી સરહદી કેમોને લાગેવળગે છે ત્યાં સુધી તો તેઓ રાવિ નદી ઓળંગે તે પહેલાં તેમણે તેમનો હિસાબ આપણા બહાદુર સીબ ભાઈઓ સાથેજ પતાવવો પડશે!

નેપાલનું સ્વતંત્ર સામ્રાજ્ય

અત્યાર સુધીમાં જે કાંઈ કહેવાયું અગર તો કરાયું તેમાં

હિંદ માંહેની ઉપર્યુક્ત ઝઝુમતી અરાજકતા ફેલાય તો તે પ્રસંગે હિંદનું ભાવિ નક્કી કરે તેવી એક જ બાબત રહી જાય છે, અને તે નેપાલનું સામ્રાજ્ય, કે, જ્યાં છેલ્લામાં છેલ્લી ઢળની એક લાખ બંદુકો હિંદુ ધર્મ અને હિંદુ ગૌરવના રક્ષણાર્થે અગ્નિ અને વેર રેડવા ઉત્સુક સ્વામીના આદેશની રાહ જોતી અડગ ઉભી છે અને જ્યાં એક એક પુનિત ઝૂંપડી પરાક્રમી યોદ્ધાઓનું પારણું બની રહી છે. હિંદમાં મુસ્લિમોના રાજકીય પ્રદેશમાં વર્ચસ્વ સ્થાપવાના દરેકે દરેક પ્રયત્નો ગમે તો દક્ષિણમાં, ઉત્તરમાં અગર તો સરહદ ઉપર ચોકસપણે હિંદુ ધર્મના રક્ષક તેમજ હિંદુ સૈન્યના સેનાની નેપાલમાં આંદોલનો મચાવ્યા વગર રહી જ ન શકે. અને પોતાના આત્મરક્ષણ માટે તો જરૂર નેપાલ ભારતવર્ષના સામ્રાજ્યનું સિંહાસન જીતવાની આવી અમૂલ્ય સોનેરી તક જવા ન જ દે. વસ્તુસ્થિતિ જોતાં તો તેમને માટે બિહારમાં થઈ પૂર્વમાં બંગાળ અને આસામ અને પશ્ચિમમાં સિંધુ સુધી તો બીલકુલ સરળતા છે. સંભવ છે કે કેાઈ મી. હક તેના નવખાલીના ગુંડા અગર કેાદાળીધારી બેક્રામ બાકસારો કદાચ વચમાં વાંધો લઈ અહીં જમાવે, પણ જો રેતીનો સાધારણ ઢગલો ઉન્મત્ત સાગરની ચઢતી આવતી ભરતીના મોજાંઓને રોકી શકે તો જ તેઓ લાખો હિંદુઓથી વીંટળાએલા નેપાલના નેજા અને સ્વતંત્ર નેપાલના છેલ્લામાં છેલ્લી ઢળે કવાયત પામેલા બહાદૂર સૈનિકોની આગે કુચકદમનો અવરોધ કરી શકે.

કદાચ ગાંધીજી પણ તે વાતનો ઇન્કાર ન કરી શકે કે

નેપાલના હિંદુ સમ્રાટ નીચેનું હિંદુ સામ્રાજ્ય પણ “ ખાસ્તુ સોએ સો ટકા સ્વરાજ્ય ” વધારે નહિં તો પોતાની કાલ્પનિક દૃષ્ટિ માંહેના નિઝામના સામ્રાજ્ય જેવું તો જરૂર સરસ હોઈ શકે.

જો આપણે કાલ્પનિક સંભાવનાની સૃષ્ટિમાં જ વિહાર કરવા માગીએ તો પણ દરેક સંયોગો ધ્યાનમાં લેતાં સિસોદીયા કુળ ભૂષણ સમ્રાટ નેપાલાધીશને જ હિંદના સામ્રાજ્યનો રાજમુકુટ જીતવાની યોજના કરતાં સારામાં સારી સંભાવના છે. અને આશ્ચર્યકારક વાત તો એ છે કે આ ખાખત આપણે હિંદુઓ બાણીએ છીએ તે કરતાં અંગ્રેજો વધારે સમજી શકે છે. નેપાળ ઉપર લખેલા એક તેના પુસ્તકના અંતમાં મહાન રાજપુરુષ અને ઇતિહાસકાર મી. પ્રસીંવલ લેંગ્ડન લખે છે કે “ ખરી વસ્તુસ્થિતિ તો એ છે કે હિંદના એક છેડાથી યોજના છેડા સુધી વ્યાપેલા કોમી જગડો નેપાલ માટે એવી તક ઉભી કરે છે કે જે નેપાલ માત્ર મૂર્ખ હોય તો જ તે ઉપર ધ્યાન ન આપે.

દક્ષિણ એશિયાના રાજકીય ત્રાજવામાં નેપાલનું ધ્યાન કેટલું ઉચ્ચ અને મહત્ત્વનું છે અને હાલની હિંદની સ્થિતિમાંથી ઉદ્ભવતા પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે તેનું મહાન વધતું જતું મહત્ત્વ ભવિષ્યમાં કેવું હશે તેનો ખ્યાલ લાવવા અંગ્રેજોએ કોશિશ કરવી તેમજ નેપાલ આજે નવજીવનના ઉંખર ઉપર ચાલી ઉભું છે. તેનું ભાવિ તેને એક અને માત્ર એક જ દિશામાં આવકારી રહ્યું છે. હિંદના ભાવિ

ઉપર અંકુશ રાખવાનો પ્રસંગ નેપાળને આવે તે વાત પણ કાંઈ અશક્ય નથી.”

વળી જો બ્રિટનને સમયવશાત્ હિંદના સામાન્યનો રાજદંડ પોતાના હાથમાંથી સરકી પડતો લાગે તો તે રાજદંડ નિઝામ જેવા એક પોતાના ગુલામ અને પરાજય પામેલા જાગીરદારને આપવા કરતાં નેપાલ સમ્રાટ જેવા બ્રિટનના પોતાની જ કક્ષાના અને સ્વતંત્ર મિત્રના મુખારક હસ્તમાં અર્પણ કરવો બ્રિટન માટે વધારે શોભારૂપદ થશે.

પરંતુ અહીં આં આપણે ફરીથી કહેલું જોઈએ કે આ બધું માત્ર કલ્પનાજન્ય જ છે, અને તે માત્ર ગાંધીજીના બળહીન, નિસ્તેજ, કાલ્પનિક કાર્યક્રમની આગાહીથી ઉદ્ભવતી ભ્રમિત નિર્જાળતા અને નિર્માલ્યતાના નિવારણ માટે એક દિવ્ય ઔષધ છે.

આમ છતાં પણ જો હિંદુઓ સમજવાને થોડો શ્રમ લે અને હિંદ માંડેના મુસ્લિમોની સરખામણીમાં હિંદુઓનું કેટલું અખૂટ બળ તથા સામગ્રી છે તેનો ખ્યાલ બાંધે અને સમગ્ર હિંદુ સમાજના દષ્ટિકોણથી ફરી એક વાર અવલોકન કરે અને તાત્કાલિક કામે વળગી જાય તો તેઓને લાગશે કે જે વસ્તુ આજે માત્ર કાલ્પનિક લાસે છે તે ખરેખર સત્ય વસ્તુ બની શકશે અને તેઓ ધારી શકવાની હિંમત મથી કરી શકતા તેટલા ટૂંક સમયમાં જ હિંદુઓનું એક મહાન, સુદૃઢ અને સ્વતંત્ર પ્રજા બનવાનું સ્વપ્ન તે નિઃસંદેહ એક સત્ય વસ્તુ જ થઈ પડશે.

ઝંડા હે રણવીરકા.

(રચયિતા: બ્ર. પ્રકાશ સ્વરૂપ ભારદ્વાજ)

•

ભારત હિંદુસ્તાન હે, હિંદુઓ કી શાન હે;
હુમકો એ અભિમાન હે, ઝંડા હે રણવીરકા.....૧.

હિંદુ એસે વીર થે, કપ કરોડો તીર થે;
લડનેમેં રણવીર થે, ઝંડા હે રણવીરકા.....૨.

કમરમેં જળ તલવાર થી, જાતિબી હોશિયાર થી;
રણમેં મારા માર થી, ઝંડા હે રણવીરકા.....૩.

કેશરી ઉનકા બાણા થા, ગુરુગોવિંદસેહ માના થા;
દુશ્મન એક નિશાના થા, ઝંડા હે રણવીરકા.....૪.

ભારત ભાગ્ય જગાને વાલા, આદરમાન બઢાને વાલા;
હિંદ આઝાદ કરાને વાલા, ઝંડા હે રણવીરકા.....

બલ બુદ્ધિ તેજ બઢાને વાલા, મારગ શુભ દર્શાને વાલા;
અવનજયોત જગાને વાલા, ઝંડા હે રણવીરકા.....

પ્રેમસુધા બરસાને વાલા, વીરોંકો હરશાને વાલા;
દુશ્મન કેા હલલાને વાલા, ઝંડા હે રણવીરકા.....૫

હસકે નીચે આયેંગે, આગે કહમ બઢાયેંગે;
દુષોંકો માર બગાયેંગે, ઝંડા હે રણવીરકા.....૬

નેપાલના હિંદુ સમ્રાટ નીચેનું હિંદુ સામ્રાજ્ય પણ “ ખાસ્તુ સોએ સો ટકા સ્વરાજ્ય ” વધારે નહિં તો પોતાની કાલ્પનિક દષ્ટિ માંહેના નિઝામના સામ્રાજ્ય જેવું તો જરૂર સરસ હોઈ શકે.

જો આપણે કાલ્પનિક સંભાવનાની સૃષ્ટિમાં જ વિહાર કરવા માગીએ તો પણ દરેક સંયોગો ધ્યાનમાં લેતાં સિસોદીયા કુળ ભૂષણ સમ્રાટ નેપાલાધીશને જ હિંદના સામ્રાજ્યનો રાજમુકુટ જીતવાની બીજા કરતાં સારામાં સારી સંભાવના છે. અને આશ્ચર્યકારક વાત તો એ છે કે આ બાબત આપણે હિંદુઓ જાણીએ છીએ તે કરતાં અંગ્રેજો વધારે સમજી શકે છે. નેપાળ ઉપર લખેલા એક તેના પુસ્તકના અંતમાં મહાન રાજપુરુષ અને ઇતિહાસકાર મી. પર્સીવલ લેંગડન લખે છે કે “ ખરી વસ્તુસ્થિતિ તો એ છે કે હિંદના એક છેડાથી બીજા છેડા સુધી વ્યાપેલા કોમી જગડો નેપાલ માટે એવી તક ઉભી કરે છે કે જે નેપાલ માત્ર મૂર્ખ હોય તો જ તે ઉપર ધ્યાન ન આપે.

દક્ષિણ એશિયાના રાજકીય ત્રાજવામાં નેપાલનું સ્થાન કેટલું ઉચ્ચ અને મહત્ત્વનું છે અને હાલની હિંદની સ્થિતિમાંથી ઉદ્ભવતા પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે તેનું મહાન વધતું જતું મહત્ત્વ ભવિષ્યમાં કેવું હશે તેનો ખ્યાલ લાવવા અંગ્રેજોએ કોશિશ કરવી જોઈએ. નેપાલ આજે નવજીવનના ઉંખર ઉપર આવી ઊભું છે. તેનું ભાવિ તેને એક અને માત્ર એક જ દિશામાં આવકારી રહ્યું છે. હિંદના ભાવિ